

der er den Fejl, at Jordskatten kun passer for Retsstaten, ikke for en Stat, som optager store økonomiske Opgaver. Det højeste, jeg kan tænke mig, Jordværdien andrager, selv naar vi faar Nordslesvig, er 4000 Mill. Kr., og da vi vanskeligt kan komme over $3\frac{1}{2}$ pCt. — ellers vil Folk ikke dyrke Jorden —, kommer vi højst til 150 Mill. Kr. om Aaret, det er det halve af, hvad Staten betaler til sine Embedsmænd alene.

Derigennem, synes jeg, falder det hele væk. Sagen er den, at en moderne Stat ikke kan indskrænke sig til de almindelige Smaaopgaver, der er store Opgaver, som vi alle er enige om maa løses. Alderdomsforsørgelsen kan naturligvis overlades til private og løses ved Forsikring; men jeg mener dog, det er rigtigt, at man overlader denne Opgave til Staten og løser den kollektivt; men i samme Øjeblik maa der skaffes Midler, Indkomstskatten alene strækker ikke til. Men et Princip, der bygges paa Jordskatten, er i Virkeligheden haabløst. Derfor vil jeg hævde, at hvad Georgeisterne end vil sige ved den kommende Valgkamp, skal de fastholdes paa, at den Indtægt, der vil kunne komme ad den Vej, vil blive 130—140 Mill. Kr.; det er i Virkeligheden ikke mere end Forrentning af vor Statsgæld og vor kommunale Gæld, tillagt vor Pensionsbyrde.

Endelig er der en Ting, man ikke ofte tænker paa, og det er, at Jordrenteskatten er baseret paa, at Jordrenten stadig stiger; men Jordrenten stiger ikke stadig — det ærede Medlem, der lige talte, nævnte den tiltalende Mulighed, at det skulde gaa Esbjerg som Sodoma og Gomorra og Babylon. Det ses af, hvad der sker i Øjeblikket. Ærede Medlemmer vil opdage, at naar vi nu ser bort fra Inflationen i Værdierne, er her i København Jordrenten snarere i Tilbagegang end i Fremgang; Forklaringen ligger deri, at Jordrenten og Byggeomkostningerne i Byerne varierer omvendt; naar Byggeomkostningerne er blevet saa enorme, som de er, er Jordrenten nødvendigvis i Tilbagegang.

Det ærede Medlem fra Kellerrup (N. P. Jensen) har sagt meget godt om de danske Skatters Historie, og jeg har intet at tilføje, jeg skal heller ikke, naar vi kommer ind paa Grundskyldens Historie, holde et tilsvarende Foredrag, thi mere end eet langt historisk Foredrag kan de ærede Medlemmer ikke taale. Men jeg vil bede Dem om ikke at lade Dem vildlede af de store og smukke Resultater af Grundskylden i Kanada og Australien,

og hvorfor ikke? Fordi det, der der foreligger, er jomfruelig Jord, et Sted, hvor der er Plads; og naar to eller flere Aarsager virker sammen, skal man altid passe paa ikke at pille een ud og give den hele Æren. Det, der gør Sagen vanskelig i Danmark, er, at vort Land i Øjeblikket er fyldt, al den Jord, der kan optages, er optaget. Jeg hørte en klog Mand sige, at vi dyrkede megen Jord, som aldrig burde dyrkes.

Derimod er der et andet Princip, som altid har interesseret mig baade i Teori og i Praksis, det er Skattens Overvæltning og de ledsagende Omstændigheder. Det brød man sig ikke om i gamle Dage, da jeg var ung i Finansvidenskaben; men det er afgørende, hvem der vil komme til at bære Skatten. Det ærede Medlem kom med en ret interessant Bemærkning; han benægtede, at denne Skat blev liggende hos den Ejendomsbesidder, som betalte den, han erklærede, at den blev overvæltet videre paa Publikum. Der er noget rigtigt i det ærede Medlems Tanke, og det rigtige ligger deri, at alle Skatter har en vis Tendens til at gaa hen til Jorden. Det ærede Medlem nævnte, at hvis der blev taget en Skat pr. Hoved paa Frederiksberg, vilde det skade Frederiksberg, men paa samme Maade vil det gaa med en Skat pr. Bygning, altsaa med en hvilken som helst Skat, og det er selvfølgelig ogsaa en af de Fejl, Georgeisterne begaar, at de ser paa den enkelte Skat og ikke forstaar, at Værdien af Jord i en Kommune eller et Land er afhængig ikke blot af den enkelte Ejendomsskat, men af hele Skatteniveauet i Landet, hvor mange Skatter der overhovedet ligger der.

Men paa den anden Side maa det rent begrebsmæssigt siges, at en Skat paa Jorden vil ændre Jordens Værdi, og naar det ærede Medlem har Ret i, at denne Skat ikke vil have den forfærdende Virkning, er Grunden den, at den kommer til at afløse andre Skatter, der indirekte hviler paa Jorden. Det var vist ogsaa det ærede Medlems Argument. Altsaa, for at Jorden kan faa Værdi, maa der Bygninger og Besætning paa den, og tager vi en Skat fra Bygningerne og Besætningen og lægger den paa Jorden, vil i mange Tilfælde den enkelte faa den samme Skat som før. Jeg har netop for en Del af mine gode Bekendte, som har københavnske Ejendomme, regnet ud, at naar vi gaar bort fra Ejendomsskylden og lægger det samme Beløb, som Kommunen skal